

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolós szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Szerkesztőségi Iroda:
Nagybecskerek,
Károly-utca 1-és szám,
ahová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pleitx Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Károly-utca 1.
ahová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vonatkozó
felszólalások intézendők.
Telefon 21. szám.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hónapra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —
Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknak.
Megjelenik
vasár- és ünneppnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1907.

XXXVI. évfolyam. 52. szám.

Hétfő, március 4.

A gyermekvédelem Nagybecskereken.

Nagybecskerek, március 4.

Még egy éve sem múlt annak, hogy az első gyermeknapot rendezték Magyarországon. A siker fényes volt. A közönséggel igen hamar lehetett megértetni, hogy a társadalomnak kötelessége az elhagyott vagy más védelemre szoruló gyermekekről gondoskodni s mikor elérkezett a nap, a melyen erre a célra áldozni is kellett, ezrével gyűltek össze a koronák az ország minden részéből.

Büszkén mutathatunk rá, hogy Nagybecskerek városának közönsége e téren is teljesítette kötelességét. A mozgalom tavaly sokkal újabb volt, sem hogy a társadalom egyletté, vagy bizottsággá tömörülhetett volna, de a „Torontál” egy cikksorozatban foglalkozott ezzel a nagyfontosságú kérdéssel s azzal a kéréssel fordult a nagyközönséghez, hogy a gyermeknapon emlékezzék a segélyre szorult kicsinyekről s ezt az akciónkat nem várt siker koronázta. Egyszeri felhívásunkra néhány száz korona gyűlt össze, melyet a gyermekvédelmi ligának küldtünk el.

Örömmel látjuk, hogy a társadalom a jótékonykodás terén tömörülni készül s amit tavaly csak csekély eszközökkel propagált a sajtó, azt az idén a város egész intelligens közönsége kívánja a kezébe venni.

A gyermekvédelmi liga igen helyesen teszi, mikor apostolait elküldi az ország minden részébe. Nagybecskereken tegnap dr. Szilágyi Artur, budapesti ügyvéd ismertette nagyszámu előkelő közönség előtt a liga céljait s a rokonszenves, nagytehetségű szónoknak igen könnyű volt a hallgatóit a szép eszmének megnyerni. Társadalmunk legelőkelőbb tagjait látván a mozgalom élén, nem kételkedünk benne, hogy mielőbb megalakul a liga nagybecskereki fiókja is.

A tegnapi értekezlet lefolyásáról a következőkben számolunk be.

Jelen voltak: Jankó Ágoston alispán, dr. Vinczehid Ernő megyei főjegyző, dr. Várady Imre és dr. Kardos Samu orsz. képviselők, dr. Perisics Zoltán polgármester, Balázi József főgimnáziumi igazgató, dr. Boross Dezső kir. ügyész, Szalay József ev. ref. lelkész, dr. Klein Mór főrabbi, Steinitzer Géza és Oldai Antal bankigazgatók, dr. Anna Ernő, dr. Nagy Dezső, dr. Mangold Samu ügyvédek, dr. Fialowski Béla törvényszéki orvos, dr. Sándor Mihály, dr. Brájer Lajos, Mayer Rezső lapszerkesztők, Sas Ede kir. főmérnök, Weiss Izidor, a Ferenc József-rend lovagja, Jakobi városi mérnök, Szabó Bertalan kir. segéd-tanfelügyelő, Beller István m. alügyész, Hegedűs János nyug. anyakönyvi felügyelő, Cserey Gyula tanfelügyelősi tollnok. Bányai Jakab állami iskolai igazgató, Szilágyi Albert, mint a bizottság jegyzője s közéletünk számos jelese.

A jelenvolt hölgyek közül a következők neveit jegyezte fel tudósítónk: Botka Béláné, Jankó Agostinné, dr. Vinczehid Ernóné, dr. Malovits Ödöné, Steinitzer Gézáné, Bakalovits Dóra, dr. Haidgger Lajosné, Franz Józsefné, dr. Magyar Károlyné, Engel Laura, dr. Mangold Samuné, Maurer Gyuláné, Mayer Rezsóné, dr.

Nagy Dezsóné, Spiegelné, Szegfa Sándorné, Cserey Gyuláné, Bencze Miksáné, Kuss Berta, Eckstein Vilmosné.

Botka Béla főispán, mint elnök, örömmel üdvözli a megjelenteket s reméli, hogy az országos gyermekvédő liga nagybecskereki fiókja szép sikereket fog elérni, ha már most a megalakulás stádiumában és ily tömeges számban akadnak érdeklődők. Felkéri dr. Szilágyi Artur urat, a gyermekvédő-liga központi kiküldöttjét, hogy a liga célját és intencióit ismertesse a közönséggel.

Dr. Szilágyi Artur beszédének bevezető részében rámutat az emberi élet legmagasztosabb céljára, a fajfentartásra, a gyermeknevelésre, az utánunk következő generáció szellemi és fizikai fejlettségének megalapozására. Egyesek, nemzetek, az egész világ sorsa függ attól, kik és hogyan nevelik a gyermekeket. A gyermeknevelés ósídóktól fogva s a mai társadalomban is a szülőkre van bízva. Számos, saját tapasztalataimból is ismert példa azonban bizonyítja, hogy a körülmények, az életviszonyok elragadják a magával tehetetlen gyermektől a szülői nevelés jótétéményeit, aki azután elhagyottan, támasz nélkül áll az élet nehéz küzdelmei közepette s vagy elpusztul, vagy ami még rosszabb, nevelése olyan kezébe kerül, amelyek antiszociális utra terelik s amelynek befejezője a börtön vagy az utcsói árak.

Az elhagyott gyermekek védelme tehát elsőrangú, eminens feladata és kötelessége a társadalomnak. Ezt az összes korok nagyjai belátták, mert hiszen a gyermekvédelem maga oly régi, mint maga az emberiség. Az újabb időkben főleg Amerikában fejlődött magas nivóra a gyermekvédelem, a hol a hatalmas plutokrácia horribilis összegeket áldoz e célra. Az amerikai gyermekvédelem eszméit, átültették Európába is s itt a mi viszonyainkhoz mérten, általában szép fejlődésnek indult. Régebben kizárólag az egyház fejtett csak ki a gyermekvédelem terén kisebb vagy nagyobb jelentőségű működést, míg a társadalom csak mint a szegényügy egy részét tekintette. E tevékenységi kör a múlt század második felében az állam vette át az egyháztól. Nálunk Magyarországon Széll Kálmán miniszterelnöksége idején létesült például a lencséházakról szóló törvényjavaslat, amely anyai és oly cél szerűen berendezett lencséházait juttatott hazánkba, hogy párját ritázza. Egy legutóbb tartott nemzetközi kongresszus is elismerte ezt, amire büszkék lehetünk.

Mig tehát az állam a maga részéről úgy minálunk, mint a külföldön már hozzáfogott a gyermekvédelmi eszmék megvalósításához, addig a társadalom e téren máig is adós maradt. Egész működése kimerül abban, hogy alkalomadtán különböző egyletek révén alamizsnákat osztogat a gyermekeknek, amivel azonban kötelességének csak egy csekély részét teljesítette. A modern gyermekvédelemnek el kell ismernie a szegény, az elhagyott gyermek jogát az élethez, a fejlődéshez, a haladáshoz, a munkához, azt az erkölcsi és lelki támaszt kell nyújtani az elhagyott gyermekeknek, hogy rendelkezésükre álljanak azok az eszközök, amelyeknek segítségével a társadalomnak hasznos tagjaivá lehetnek. És nemcsak lencsék, vagy árva gyermekek sorsáról kell az államnak vagy a társadalomnak gondoskodnia, hanem azokéről is, akiknek szülői, bármilyen oknál fogva is, nem tudják őket kellően nevelni. Anyagi eszközökkel, tandíj-fizetéssel, ruházattal, népkonyhák felállításával kell minden elhagyott gyermekről gondoskodni. Lebegjen az a főcél szemünk előtt, hogy a jövőnd nemzedéknek jobbnak kell lennie, mint a mainak, emeljük a gyermekek általános erkölcsi és etikai érzéseit, fejlesszük benne az önfegyelméletet, tegyük erőssé az egészséggé. A csecsemőkortól a 21-ik életévig, amig végleg munkabíróvá lesz

az ember, nagyon sok teendő van a nevelés körül s ezek közül is elsőrangú az egészség kérdése. Gátat kell emelni végre a gyermekhalandóság ellen. Ama félmillió ember közül, akik átlag évenként Magyarországon meghalnak, 30 százaléka az egy éven alul elhaltak száma, a tíz éven alul elhaltak száma pedig összesen majdnem 50%-ot tesz ki. E szomorú helyzet megváltoztatásán kívül rendezni kell még a tanoncügyet is, meg kell akagályozni a gyermekek munkakerő kiszakmányosát s végre humanusabb szellemben kell módosítani a büntető-törvénykönyvet is, nehogy előfordulhasson az, ami most előfordulhat, hogy egy 12-ik életévét beöltött gyermek bizonyos esetekben 5 évig tartható börtönnel büntelhető.

Szóval a gyermekvédelem terén nagy munkát követünk el. Legyen a jövőre nézve a kiindulási pont az, hogy ne váltsuk meg kötelességeinket valamely csekély összegnek, mint tagsági díjnak lefizetésével, hanem ossza meg mindenki a maga eszét, tudományát és kulturális fejlettségét a szűkölködőkkel. Apellál a magyar nőkre, akik egy évszázadon át minden fejlődésnek, minden haladásnak voltak főtevényezői s hazafias munkálkodásuk nagy eredményeket mutat fel.

A szónok ezután foglalkozik az egy évvel ezelőtt Budapesten megalakult országos gyermekvédő liga törekvéseivel, amelyek nem akarják a már eddig létező hasonló intézmények működését zavarni, hanem velük együtt, egységes program alapján kíván dolgozni. Az országos gyermekvédő liga felkarolja a gyermekvédelem eddig elhanyagolt ágait, felállít nehezen nevelhető gyermekek részére internátusokat, időbeteget gyermekek részére szanatóriumokat létesít s így tovább. A ligához beérkező adományokat különbség nélkül egyformának tekintik. Foglalkozik azután a gyermeknap jelentőségével s már előre is felhívja rá a közönség figyelmét. Kéri Torontálvármegyét és Nagybecskerek városának közönségét, hogy ne zárkózzék el a gyermekvédelem eszméitől, hanem álljon be a haladás taborába.

Dr. Szilágyi Artur fejtegetéseit a hallgatóság zajosan megélemezte s Jankó Ágoston alispán a közönség nevében köszönetet is mondott a szónoknak, mint a gyermekvédelem egyik kiváló harcosának.

Steinitzer Géza indítványozza, hogy hívják meg az összes helybeli emberbaráti egyesületek vezetőit, akik azután Botka Béla főispán ur elnöklésével maguk között állapítsák meg a jövőnd munkálkodás aplanterveit s alakítsák meg maguk között a gyermekvédő liga nagybecskereki fiókjának vezetőségét is. (Helyeslés.)

Mután más felszólalni nem kíván, elfogadják egyhangulag Steinitzer Géza indítványát, mire a gyűlés az elnök elítetésével véget ért.

A kulturegyesület ülése.

— A közgyűlés előkészítése. —

A Torontálvármegyeyi Magyar Közművelődési Egyesület igazgatósága szombaton délután dr. Vinczehid Ernő igazgató elnöklésével igazgatósági ülést tartott, amelyen az egyesület ez idei rendes évi közgyűlését készítették elő.

Az ülésen részt vettek: Balázi József, Bányai Jakab, Fischer Mór, Hegedűs János, Jankó Ágoston, Jeszenszky Nándor, dr. Klein Mór, Mayer Rezső, Somfai János és Wégling István.

Dr. Vinczehid Ernő igazgató ismerteti az ülés tárgyát, azután felkéri Somfai Jánost, hogy adja elő a közgyűlés elé terjesztendő évi jelentést.

Somfai János titkár fölolvassa az általa szerkesztett terjedelmes évi jelentést, amely minden részletében megvilágítja az egyesület lefolyt évi működését.

Első Nagybecskereki Biograph-vállalat.

CLUB-KÁVÉHÁZ

Gimnázium- és Kinizsi-utca sarkán.

Ma és mindennap látható a Club-kávéház saját felszerelésű BIOGRAPHJA (mozgófénykép-vállalat) új műsorral és a legérdekesebb, nagy vonzerejű újdonságokat és látványosságokat mutatja be. Számos bohózatos újdonság, humorisztikus és színezett látványosságok. A többiek között minden hétfőn és pénteken látható a Budapesten felvett káprázatos fényű RÁKÓCZI-ÜNNEPELY. Ezen hódoló felvonulás oly pazar kiállítású és megkapó, hogy ezen kép egymagában is megérdemli a legnagyobb meglepedést.

Kezdete naponta este 9 órakor.

119-3017

Vasár- és ünneppnap egy külön előadás 8 órai kezdettel.

Számos látogatást kér kiváló tisztelettel

Belépő-díj 40 fillér.

Reber Ferenc, kávé.

(A jelentést legközelebb egész terjedelmében ismertetni fogjuk.)

Az elődott jelentést az igazgatóság egyhangu helyesléssel tudomásul vette s azt változatlanul a közgyűlés elé terjeszti.

Jankó Agoston alispán javasolja, hogy fejtesse ki az igazgatóság elismerését Somfai János titkárnak a gondos és szépen megszerkesztett évi jelentésért, amihez az igazgatóság is egyhangulag csatlakozik.

Ezután Wégling István számvizsgáló be-terjeszti a számvizsgáló-bizottság jelentését, amely szerint mindent a legnagyobb rendben találtak s kéri, hogy az igazgatóság javasolja a közgyűlésnek, hogy a felmentvény Mayer Rezső pénztárosnak megadassék s egyben önzetlen fáradozásáért köszönet szavazzassék.

Az igazgatóság egyhangulag ilyen értelemben határoz.

Mayer Rezső pénztáros most be-terjeszti a jövő évi költségvetésjavaslatot, amelyet az igazgatóság szintén elfogadásra javasol a közgyűlésnek.

Ezután a tisztújításra nézve állapotodott meg az igazgatóság.

Balázsi József kéri, hogy elfoglaltságára való tekintettel ne jelöljék őt eddigi tisztségére az alelnökségre.

Dr. Vinczehid Erő tolmácsolja az igazgatóság egyhangu meleg kérését, hogy Balázsi maradjon meg továbbra is tisztségében, amelyben annyi érdemeket szerzett az egyesület körül.

Balázsi József enged a kérésnek s az alelnökséget megválasztatása esetén elfogadja. (Éljenzés.)

A közgyűlés elé terjesztendő indítványok dolgában dr. Vinczehid Erő igazgató javaslatot ad be, hogy az egyesület közgyűlése forduljon a vármegye törvényhatóságához, hogy a kulturális célokra megszavazott pótdoból adjon évi 5000 korona támogatást az egyesületnek, hogy meg legyen az egyesületnek a kellő anyagi ereje a nagyobb arányú munkálkodásra. Kérelmét az egyesület terjedelmes memorandumban okolja meg, amelyben részletesen fejti ki azokat a terveket, amelyek szerint munkásságát kibővíteni kívánja. Az igazgató röviden körvonalozza ezeket a terveket, amelyek a közgyűlés elé terjesztendő memorandumban nyerne majd részletes kifejtést.

Az igazgatóság az igazgató előterjesztését örömmel veszi tudomásul s ahhoz egyhangulag hozzájárul.

Bányai Jakab azt javasolja, hogy az egyesület kérje föl a kormányt, hogy írjon ki pályázatot olyan könyvre, amely vezérfonalul szolgálhasson a tanítóknak a magyar nyelvi tanfolyamokon a minél sikeresebben való oktatásra.

Balázsi József a Délmagyarországi tanítóegyesületet vélné felkérőnek, hogy ezt tegye tanácskozási és aszmeccsere tárgyává.

Wégling István szerint nem a tanítóknak kezébe kell ilyen könyv, mert a tanítók ezzel tisztában vannak, hanem inkább a tanfolyamok hallgatóinak volna szüksége támaszképpen ilyen könyvre.

Hegedűs János felszólalása után dr. Vinczehid Erő javaslatára az igazgatóság megbizsa Wégling Istvánt, dolgozzon ki ebben a kérdésben megfelelő javaslatot s azt terjessze a legközelebbi igazgatósági ülés elé.

Hegedűs János azt javasolja, hogy az anyagi erőgyűjtésnél forduljon az egyesület a magyar városokhoz, hogy adományaikkal ez hozzájárulásaikkal támogassák a délvidéken a nemzeti-ségek tengerében küzdő magyar véreiket a főtartásukért való küzdelemben. Egyben azt is javasolja, hogy a létesítendő torontáli muzeum tárgyainak összegyűjtésére már most indítson az egyesület akciót.

Hegedűs első javaslatát a közgyűlés elfogadja, a másodikat azonban korainak tartja, mert a tárgyakat a muzeum létesítése előtt nem lehetne kelőképpen elhelyezni. Jankó Agoston javaslatára azonban elhatározza az igazgatóság, hogy az iránt tesz intézkedéseket, hogy megállapítsa hol és milyen muzeumi tárgyak vannak a városban, hogy így a muzeum létesítésekor nyomban meg lehessen azokat szerezni.

Ezután az igazgatóság elhatározta, hogy a folyó évi rendes közgyűlést március hó 17-én d. e. 10 órakor tartja a vármegyeháza alispáni kistermében s felkérte Jankó Agoston első alelnököt a közgyűlés összehívására.

Több kisebb jelentőségű tárgy elintézésére után az ülést az elnöklő igazgató berekesztette.

A kaszinó közgyűlése.

(Saját tudósítónktól.)

— március 4.

A nagybecskereki kaszinótársulat tegnap délelőtt tartotta saját helyiségében rendes évi közgyűlést Franz J. L. elnöklésével.

A közgyűlésen részt vettek Alföldy Ede, dr. Annau Ernő, Balázsi József, Beller István, Burret József, Brots Ernő, Erdős Béla, dr. Grandjean József, Hossz Ede, Keresztes Aladár, Keszler Ferenc, Králik László, Knyaskó Lajos, Lakos

Soma, Ládai Kálmán, Lendvai Márton, Mayer Rezső, dr. Nónay Pál, Rácz Jakab, Somfai János, Sumarszky Lyubomir, Szabó Bertalan, Szavics Sándor, Szenes Adolf, Schwarcz Mór, Urhegyi János, Weisz Izidor.

Franz József elnök meleg szavakkal üdvözlö a megjelenteket s miután megoyítja a közgyűlést, jelentést tesz az 1906. évről. A jelentésben elmondja, hogy a választmány a lefolyt évben 4 ülést tartott, a melyeken a szükséges intézkedéseket tette meg a kaszinói élet dolgában. Az év folyamán fölvettek 13 rendes és 6 jegyvényes tagot, töröltek részben halálozás, részben elköltözés folytán 8 rendes és 6 jegyvényes tagot. A tagok létszáma így 170 rendes, három kültag és 17 jegyvényes tag a katonatisztek kivül. Az egyesület az elmúlt esztendőben is tevékeny részt vett a hazafias ünnepélyek körül. Megünnepelte március 15-ikét, részt vett Kiss Ernő szobrának leleplezésénél s a szoborra díszes koszorút helyezett, megünnepelte október 6-ikát s ugyanakkor ismét megkoszorúzták Kiss Ernő szobrot. A vigalmi bizottság mindent elkövetett a társasélet élénkítésére s tea-estélyeket rendezett e célból, amelyeket azonban, sajnos, kevesen látogattak. Ecezelei a kaszinó anyagi helyzetét s kéri a tagokat, hogy tagdíjakat rendszeresen fizessék s a hátralékokot is igyekezzenek tagdíjaik befizetésével a kaszinó anyagi erejét gyarapítani. Jelenti végül, hogy a kaszinó választmányába két tagsági hely, dr. Dellimanics Lajos és dr. Stassik Ferenc elköltözése folytán megürült s helyükbe egy évre újak választandók.

A közgyűlés az igazgatói jelentést egyhangu helyesléssel tudomásul veszi.

Ezután a számvizsgáló bizottság jelenti, hogy a lefolyt évben 9930 korona 29 fillér bevétellel szemben 9514 korona kiadás mutatkozik, ami 415 korona 90 fillér fölösleget tüntet föl. A számadásokat teljesen rendben találták s a fölmentvény megadását javasolják a pénztárosnak. A közgyűlés a fölmentvényt a pénztárosnak egyhangulag megadja.

Keresztes Aladár pénztáros be-terjeszti az 1907. évi költségvetést, amely szerint a bevételek összesen 9957 kor. 90 fillérben s a kiadások ugyanolyan összegben vannak előirányozva.

A közgyűlés a költségvetést egyhangulag elfogadja.

Most Knyaskó Lajos könyvtáros terjeszti be jelentését, amelyben behatóan ismerteti a könyvtár állapotát s kéri a közgyűlés fölhatalmazását, hogy a kaszinói könyvtárnak igazán tartalmassá tétele céljából legalább egy-két évig a könyvtárra fordított összeg nagyobbik fele erejéig valódi becsül tudományos munkák szerzesének be. Ilyeneknek véli a már meglevő tudományos műveken és folyóiratokon kívül az akadémiái értesítő és kiadványait, a történelmi társulat folyóiratát a Századokat, a földrajzi társulat közlönyét, a Szily-féle „Magyar Nyelv”-et és a „Huszadik Század”-ot. A könyvtáros végül felhatalmazást kér, hogy azok ellen a tagok ellen, akik már évek óta maguknál tartanak könyveket, megfelelően eljárasson és egy új katalógust csináltathasson. Egyben javasolja, hogy a közgyűlés szavazzon köszönetet Urhegyi Jánosnak, a könyvtári bizottság tagjának a könyvtár pontos és buzgó kezeléséért.

A közgyűlés a könyvtárosi jelentést tudomásul veszi, az abban foglalt indítványokat magáévé teszi s a kért felhatalmazásokat megadja.

Balázsi József indítványára Ládai Kálmán, dr. Grandjean József, Szenes Adolf, dr. Annau Ernő, Franz J. L. felszólalása után kimondja a közgyűlés, hogy a kaszinó tagjai a kivett könyveket, a tudományos és forrásmunkák kivételével, csak egy hónapig tarthaják maguknál s míg az elvitt könyvet vissza nem hozzák, újat nem kaphatnak.

Ezután Franz J. L. igazgató indítványára egyhangulag megválasztják a megüresedett választmányi tagsági helyre Botka Béla főispánt és Magyar Pál pápai kamarás plébánost.

A teremdíjat a közgyűlés a folyó évre 100 koronában állapítja meg.

Dr. Annau Ernő indítványára kimondja a közgyűlés, hogy a lapokat eszentul nyilvános árverés útján adja albeletbe a tagoknak, amely árverést minden év decemberében tartanak meg. Miután még dr. Grandjean József kéri a tagokat, hogy a kaszinót minél számosabban és gyakrabban látogassák s Weisz Izidor indítványára a közgyűlés elismerést és köszönetet szavaz Franz J. L. igazgatónak, valamint a választmánynak, a közgyűlés véget ért.

A jegyzőkönyv hitelesítésével Balázsi Józsefet és Weisz Izidort bízták meg.

A központi választmány ülése. Az 1899. XV. t.-c. 145. §-a értelmében, az országgyűlési képviselő-választók névjegyzékének kiigazításához szükséges intézkedéseket a központi választmány minden év március hava első napjaiban köteles megtenni. Evégből a központi választmány folyó évi március hó 12-én és folytatva mindenkor délelőtt 11 órakor a vármegye székházának alispáni kistermében ülést tart.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/8 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanazon napokon este 1/8-tól 1/2-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délben gőzfürdő. A kádfürdő egész nap nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége nyitva minden nap délután 5 órától este 10 óráig, vasár- és ünnepnapon délután 2 órától este 10 óráig.

Március 10. Vörös-kereszt közgyűlése.
Március 11. Közig. bizottság ülése.
Március 12. Megyei közp. vál. ülése.
Március 17. Közművelődési egylet közgyűlése.

— **Kitüntetett községi jegyző.** A vármegyei jegyzői kar egyik köztisztviselőjében álló nagyérdemű tagját magas kitüntetés érte. Martin József Zichyfalva község kiváló jegyzője a kitüntetett, akinek a közszolgálat terén szerzett érdemeit az arany érdemkereszttel jutalmazta a király. Martin József minden tekintetben megérdemelte ezt a kitüntetést, nemcsak a község fölvirágoztatása körül szerzett érdemeiért, de a vármegyei közéletében folytatott tevékeny munkásságáért is. A hivatalos lapban a kitüntetésről megjelent királyi kézirat a következő:

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztésére Martin József zichyfalvai községi jegyzőnek, közszolgálatát alatt szerzett érdemei elismerésül, az arany érdemkeresztet adományozom.

Kelt Bécsben, 1907. évi február hó 16-ikán.

Ferenc József s. k.

Zichy Aladár gróf s. k.

— **Tanfői kinevezések.** A vallás- és közoktatási miniszter Szenes Adolf, Urhegyi János, Falquet Alajos nagybecskereki, Darvas Vilmos pancsovai és Jeszenszky Tírják Irén nagyikindai, felső kereskedelmi és polgári iskolai tanárokat magasabb fizetési osztályba kinevezte.

— **A gyermeknap.** Nagybecskerek város azon kereskedői és iparosai, kik az április 2. és 3. gyermeknapot megtartani óhajtják, felkértek, hogy a szükséges hirdetések (plakátok) megszerzése céljából sziveskedjenek közvetlenül Szilágyi Albert vármegyei aljegyzőhöz (megyeház, emelet) fordulni.

— **Pénzügyi kinevezés.** A pénzügyminiszterium vezetésével megbízott m. kir. miniszterelnök Bánvász István nagybecskereki pénzügyi fogalmazót jelenlegi állomáshelyén való megmaradása mellett, pénzügyi segédtitkárrá végleges minőségben kinevezte.

— **Államvizsga.** Bielek Vilmos végzett joghallgató, Bielek Antal tb. főjegyző fia, mint örömmel értesülünk, Eperjesen kitűnő sikerrel letette a jogtudományi államvizsgát.

— **A torontáli vöröskereszt közgyűlése.** Az országos vöröskereszt egyesület torontálvármegyei választmányára és nagybecskereki főkegylete március hó 10-ikén d. e. 11 órakor tartja rendes évi közgyűlést a vármegyeháza főispáni kistermében.

— **Torontáli gazdasági cselédek jutalmazása.** A m. kir. földmívelési miniszter Kormányos József magyarpádi, Damjanov Pál rogendorf, Hénd Péter lovrini, May György bánlaki, Boros György ferencszállási, Ernőst Lenard nagyteremiai, Nebozansky Ignác aracsi, id. Mat a István törökbecsei, Mathiasz Antal kisteremiai és Dogár János szerbnagy-szentmiklósi gazdasági cselédek, illetve munkások részére egyenként 100 korona jutalmat és elismerő oklevelet adományozott. A jutalmakat legközelebb osztják szét a kitüntetettek között ünnepélyes módon.

— **Iskolalátogatás.** Pancsováról jelentik: Knyaskó Lajos, a nagybecskereki m. kir. áll. polgári fiu- és felső kereskedelmi iskola tevékeny igazgatója, február hó 25-én városunkba érkezett a polgári fiu- és leányiskola megvizsgálására, 26-án, 27-én az egész napot az iskolákban töltötte, meghallgatta a növendékek feleleteit, behatóan megvizsgálta dolgozataikat s általában megelégedésének adott kifejezést úgy a növendékek haladásán, valamint a tapasztalt rendben és tisztaságon. A két testület a miniszteri iskolalátogató tiszteletére 27-én este a „Hungária”-szálló étkező termében va sorát rendezett, melyen Martin Imre kir. tanfelügyelő, a felső kereskedelmi iskola és a főgimnázium tanárai közül is többen megjelentek. Gecser Béla igazgató Knyaskó Lajost, Knyaskó pedig Martin Imre tanfelügyelőt köszöntötte fel. A társaság kedélyes, barátságos vacsorája az éjfél óráig tartott. A miniszteri iskolalátogató másnap Temeskubinba utazott: az ottani polgári iskola megvizsgálására.

A nagyikkindai szabad liceum. A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület kebelében működő nagyikkindai szabad liceumban tegnap Brenner Frigyes kikindai róm. kath. hitoktató tartott érdekes előadást a spiritizmusról. Az előadást nagy közönség hallgatta végig s az előadót a tartalmas ismertetésért zajosan megjelentezte.

Köszönetnyilvánítás. Nemetelemér község elöljáróságától vettük a következő sorokat: Nemetelemér község elöljárósága és képviselőtestülete tekintetes Lowieser Imra központi járási főszolgabíró urnak a Nemetelemér községben február hó 27-én megtartott községi jegyzői választás alkalmával tanúsított pártatlan és igazságos eljárásáért a nagy nyilvánosság előtt őszinte köszönetét és elismerését nyilvánítja.

Az ipartestületi békéltető-bizottság. Az ipartestületi békéltető-bizottság tegnap délután Mattanovics György iparhatósági biztos elnöklésével ülést tartott, amelyen megválasztották a békéltető-bizottság segédtagjai sorába 20 rendes és 4 pótagót. Ugyancsak megválasztották az ipartestületi betegsegítő pénztárhoz 56 segédet közgyűlési kiküldöttnek.

Halálozás. Urblick Györgyné, néhai Urblick György nagybecskereki iparos özvegye tegnap 54 éves korában Nagybecskereken meghalt.

Nagyszentmiklós földvásárlása. Nagyszentmiklós község képviselőtestülete legutóbbi közgyűlésén elhatározta, hogy a gróf Nákó Sándor tulajdonát képező Szent István majort s a hozzá tartozó földeket 400 ezer korona vételárral megveszi s ez irányban tárgyalásokba bocsátkozik a gróffal.

Adomány. A Torontálmegyei takarékos és hitelbank 30 koronát adományozott a Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíj-egylete nagybecskereki fiókjának, humánus céljai előmozdítására, mely adományért hálás köszönetét nyilvánítja a fiók elnöksége.

Orfeum. A „Korona”-szállodában vendégszereplő orfeumot állandóan nagy közönség látogatja, amely tetszéssel kíséri az ötletes programszámokat. Ma este a társulat igen érdekesnek ígérkező férfiestét tart.

TÁVIRATOK.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

Budapest, március 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház ma délelőtt formális ülést tartott.

Az ülés megnyitása s a jegyzőkönyv hitelesítése után

Bedőházy János előadó betérjeszti a közoktatásügyi és pénzügyi bizottság jelentését a tanítók fizetésrendezésére vonatkozó törvényjavaslatról.

Darányi Ignác földmívelési miniszter betérjeszti a marokkói sáska irtásáról szóló törvényjavaslatot.

Bakonyi Samu betérjeszti a pénzügyi bizottság jelentését a polgári törvénykezési és sommás eljárás módosítására vonatkozó törvényjavaslatról.

Baloghy Ernő a mentelmi bizottság több kisebb jelentőségű ügyről szóló jelentését.

A Ház elhatározza, hogy a jelentéseket kinyomatja és szétosztatja a képviselők között.

Ezzel az ülés fél 12 órakor véget ért.

Miniszterek itthon.

Budapest, március 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter tegnap este, Wekerle Sándor miniszterelnök, Darányi Ignác földmívelési miniszter és Popovics Sándor pénzügyi államtitkár pedig ma reggel Bécsből Budapestre visszaérkeztek.

A kiegyezés.

Budapest, március 4. (A „Torontál” eredeti táv.) Egy bécsi lap jelentése szerint Popovics államtitkár oda nyilatkozott, hogy

a bizottság teljesen megállapította a munkatervet s már azzal is tisztában vannak a beavatottak, hogy mikor érnek a tárgyalások véget. Az államtitkár azon reményének adott kifejezést, hogy a tárgyalások eredményre fognak vezetni.

A Polónyi-Lengyel sajtópör.

Budapest, március 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Lengyel Zoltánt ma hallgatta ki Ruttikai vizsgálóbíró a Polónyi által ellene indított sajtópörben. A kihallgatáson Lengyel Zoltán kijelentette, hogy az inkriminált cikkért elvállalja a felelősséget. A ténybeli dolgokról ezuttal még nem esett szó.

Hajók összeütközése.

Budapest, március 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mind Londonból sürgönyzik, Dower közelében a „Marsala” és a „Neue Helena” nevű hajók a nyílt tengeren összeütköztek. A „Neue Helena” elsüllyedt, személyzetét és utasait, nyolc matróz kivételével azonban megmentették s Dowerbe szállították.

A nyomor.

Budapest, március 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kohn Vilmos volt kereskedő, Izabella-utcai lakásán revolverrel rálőtt 12 éves Imre nevű fiára, azután pedig maga silen fordította a fegyvert. A fiu csak könnyebben sebesült meg, az apa azonban olyan súlyosan megsérült, hogy néhány óra múlva meghalt. Tettét azért követte el, mert nem tudott keresethez jutni s már napok óta énnivalójuk sem volt.

A népszínház színészei.

Budapest, március 4. (A „Torontál” eredeti távirata.) A népszínház színészei ma Herczeg Ferenc vezetésével küldöttségileg jártak Bárczy polgármesternél, akit arra kértek, hogy a nyári hónapokban a főváros támogassa őket. A polgármester biztosította a színészeket jóindulattal s a segítségre keresni fog valamelyes módot.

Határidő-üzlet.

Budapest, március 4. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték: Buza (áprilisra 1907.) 15.02 — — — Buza (okt. 1907.) 15.70 — — — Rozs (áprilisra 1907.) 13.58 — — — Zab (áprilisra 1907.) 14.88 — — — Tengeri (májusra 1907.) 10.44 — — —

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről. Érvényes 1906. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra: Temesvár, Versecz, Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p. Pancsováról: délután 5 óra 40 p. Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 33 perc. Szegedről: (motorkocsi) d. e. 9 óra 47 perc. Budapest—Nagyikkindáról: este 9 óra 48 p. b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra: Zsombolyáról, Verseczről, Alibánáról és Temesvárról: este 8 óra 05 p. Mődoráról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 p. Pancsováról: reggel 8 óra 27 p. Zsombolyáról: (keskenyvágányú vonal) reggel 8 óra 23 p.; este 7 óra 05 p. Bégaasszentgyörgyről: (keskenyvágányú vonal) délután 4 ó.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról: Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p. Szeged—Budapestre: d. e. 10 óra 10 p.; este 6 óra 46 p. Szegedre: (motorkocsi) d. u. 1 óra. Nagyikkinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p. b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról: Zsombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p. Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibánra: reggel 3 óra 33 p. Zsombolyára: (keskenyvágányú vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 25 p. Mődora: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p. Bégaasszentgyörgyre: (keskenyvágányú vonal) délután 12 óra 20 perc.

Közgazdaság.

Takarékpénztári közgyűlések.

Március 7. Az „Eleméri takarékos, előleg- és hitelszövetkezet” közgyűlése. Március 10. A „Nagybecskereki takarékos és előlegzési társulat” közgyűlése.

Budapesti gabonatorzsda.

Budapest, 1907. március 4.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzése.

Buzza	Kilós	100 kilogr. ára		Kilós	100 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig		kor-tól	kor-ig
Tiszavidéki	75	—	—	79	15.25	15.65
Pestvidéki	74	—	—	78	14.80	15.15
Bánsági	75	14.45	14.70	79	—	—
Bácskai	75	14.45	14.75	78	15.10	15.40
Szerbiai	76	—	—	79	—	—

Kegyéb gabonafajták		100 kilogr. ára	
		kor-tól	kor-ig
Rozs	elsőrendű	—	—
	középmínőségű	13.25	13.55
Árpa	takarmányárú	13.20	13.50
	másodrendű	—	—
Köles	—	—	—
Zab	elsőrendű	15.00	15.50
	középmínőségű	—	—
Tengeri	belföldi új	10.25	10.45
	román vagy bolgár	—	—
	cinquantin	—	—
Renes	káposzta	—	—

A „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete” ez évi rendes közgyűlést

folgó évi március hó 17-én d. e. 10 órakor tartja meg Budapestben, az intézet saját házában, V., Géza-u. 2. sz. a.

Napirend:

1. Az évi üzleteredményről szóló igazgatósági és felügyelő-bizottsági jelentés tárgyalása.
2. A zárszámadások felülvizsgálása és az évi mérleg megállapítása.
3. A tiszta jövedelemről való rendelkezés.
4. A kilépés folytán megüresedett elnöki, alelnöki és három igazgatósági tagsági hely betöltése.
5. A felügyelő bizottság tagjainak megválasztása és díjazásának megállapítása.
6. Esetleges egyéb indítványok.

Az alapszabályok 27. §-a szerint az intézeti adósok is tagjai lévén az intézetnek, magukat a közgyűlésen az alapszabályok 28. ik szakasza értelmében törvényhatóságoként tartott gyűlésükön választott meghatalmazottjaik által képviselhetik s záloglevélkölcsönök együttes összegének minden 500 000 koronája után egy-egy képviselőt választhatnak, azonban kizárólag csak az intézeti tagok köréből. Felhivatnak ennelfogva Torontál-megye területén lakó intézeti adósok, hogy a mennyiben magukat a fentjelzett napon tartandó rendes közgyűlésen képviselteni óhajtják, az általuk összesen felvett 13 114 450 koronányi záloglevélkölcsön után 26 képviselő megválasztása céljából Nagybecskereken a megyeháza alispáni kistermében folyó évi március 10-én délelőtt 11 órakor tartandó választó gyűlésen megjelenni s részvételi jogosultságuk igazolására fizetési könyveket magukkal hozni sziveskedjenek.

Kisbirtokosok

(247—1.1)

Országos Földhitelintézete.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy

Schebek Ottó

urat, dr. Iványi Mór ur volt assistensét fogmütermen részére alkalmaztam.

Miután nevezett ur eddigi működésével is tanubizonyoságot tett szakmájában való kiváló jártasságáról, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy az e szakmába vágó összes munkákat, u. m.: arany koronákat, hidmunkákat, finom aranyplombákat végezhessek. Azonkívül a legújabb módszer szerint hozom rendbe a fogakat és obturator munkákban is a legelőkeltebbet végezhetem a legmérsékeltbb árak mellett.

Végül bizonyítom, hogy Schebek ur dr. Iványi Mór-nál elfoglalt állását bizonyítványa szerint saját akaratából hagyta el. (234—x4)

Kiváló tisztelettel

Dr. Guttmann Jakab.

A társadalmi viszonyok az okai, nem pedig, hogy az anyák szoptatni nem bírnak, ha a gyermekeket nem anyatejjel táplálják. Igen jó pótléka a Kufcke-féle gyermekliszt, akár tehéntejjel, akár anélkül, mivel helyes arányban vannak benne az anyatejben levő tápláló anyagok. A gyermekek, jó ize miatt, szívesen fogadják, elkészítése is könnyű, igen szopora, azért olcsó, egyformán készül s nem romlik.

423. kig. szám 1907.

235-33

Árlejtési hirdetmény.

Tarras község képviselőtestülete 1. és 30/906. számú törvényhatóságilag jóváhagyott határozataival a községi nagykorcsma épületnek községi iskolává és tanítói lakássá leendő átalakítását mondogta ki és Torontálvármegye alispánja a bemutatott terv és költségvetés alapján 17258/1906. számú rendeletével az építkezési engedélyt megadta.

Ezen 6059 korona 76 fillérrel előirányzott munkálatnak biztosítása céljából Tarras község tanácstermében 1907. évi március hó 20-án délelőtt 9 órakor nyilvános szóbeli árlejtés tartatik.

Vállalkozni szándékozók kötelesek az előirányzati összeg (kikiáltási ár) 5%-át bántpénzként az árlejtés megkezdése előtt leteleibe helyezni.

Az árlejtési feltételek, részletes terv és költségvetés a hivatalos órák alatt a községi jegyzői irodában betekintheők.

Kelt Tarrason, 1907. évi február hó 26-án.

Junker,
jegyző.

Protity,
bíró.

EGY HÁZ

800 □-öl terjedelmű üzlettel és gabona-raktárakkal, a Tomaseváci országuton, mely Nagybecskerek, Pancsova és Versecce van összekötve, eladó.

Vevők legkésőbb március hó 20-ig jelentkezhetnek a tulajdonosnál

FEILER FRIGYES.

(210-16.11)

háztulajdonos, Tomasevác.

Weinberger K.

cipő nagyraktára

Nagybecskerek (Hunyady-utca 23).

A tavaszi idényre ép most érkeztek meg a legutolsó újdonságok

férfi és női cipőkben.

Gyermekcipőkben különösen nagy választék.

Érzékeny lábuaknak különösen ajánlom

amerikai cipőimet.

Saját műhelyemben bármely cipőt 24 óra alatt is elkészítek. —

239-50.2

Saját érdekében

ismerje meg „Az Anker” díjtáblázatát, mielőtt más intézetnél köt egy életbiztosítást. Képviselet Lederer József, bank és bizományi üzlete Nagybecskerek, Szerbtemplom-utca 2. szám. — Telefon 209. szám.

139-x.5

Müncheni

Salvator-sör

kapható egész március hónapban át. Minden nap friss csapolás. Ezenkívül a

Szent István sör is állandóan csapon van.

MARCOIN JENŐ

kaszinó vendéglős.

246-12.1

423. kig. szám. 1907.

235-33

Árlejtési hirdetmény.

Tarras község képviselőtestületének 97/1906. számú 1699. kgy. 19219/1906. szám alatt törvényhatóságilag jóváhagyott határozata alapján a községi segédjegyzői lak építési munkálatának biztosítása céljából Tarras község tanácstermében 1907. évi március hó 20-án délelőtt 10 órakor nyilvános szóbeli árlejtés tartatik.

Kikiáltási ár és előirányzati összeg: 7023 korona 89 fillér.

Vállalkozni szándékozók kötelesek a kikiáltási ár 5%-át az árlejtés megkezdése előtt bántpénzként letenni.

Az árlejtési feltételek, terv és költségvetés a jegyzői irodában a hivatalos órák alatt betekintheők.

Kelt Tarrason, 1907. évi február hó 26-án.

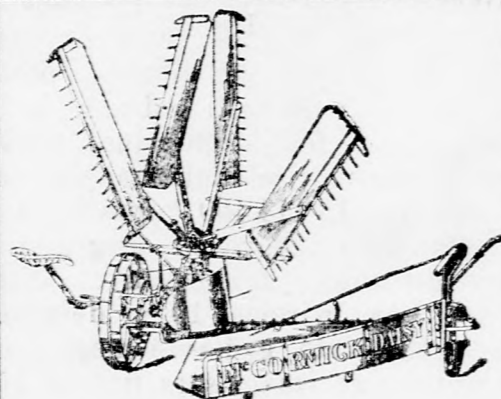
Junker,
jegyző.

Protity,
bíró.

Nyomdász-tanuló

Jó családból
azonnal felvétetik.

Bővebbet e lap kiadóhivatalában.

Marokrakó aratógép.

Aratógépek

Minden hangzatos öndicsérő hirdetés-sel szemben beszélnek a tények.

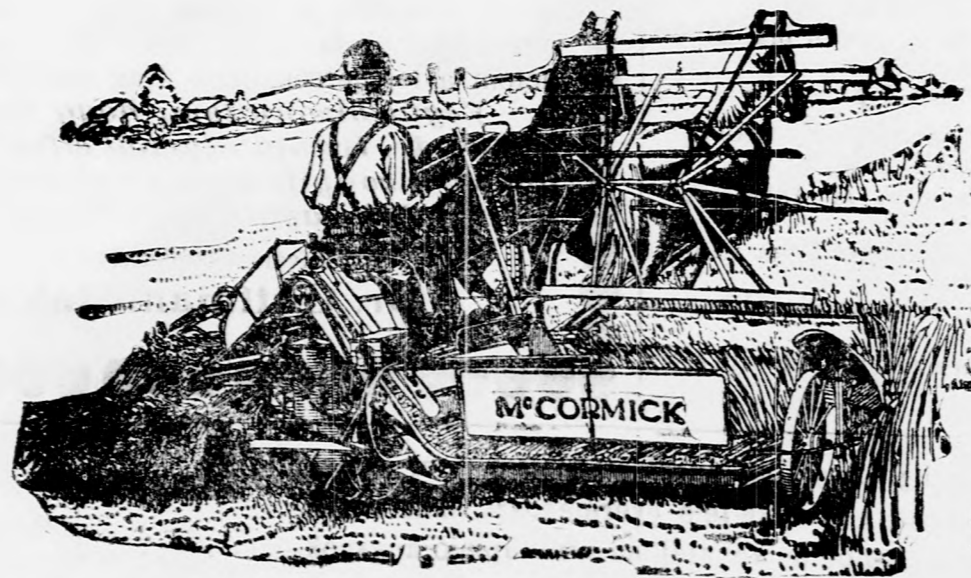
Fűkaszáló.

Az 1906. évi aratás kimutatta, mely aratógépek felelnek meg és így minden gazda közvetlenül gazdatársánál szerezzé be információit.

Mc. Cormick Harvesting Machine Company

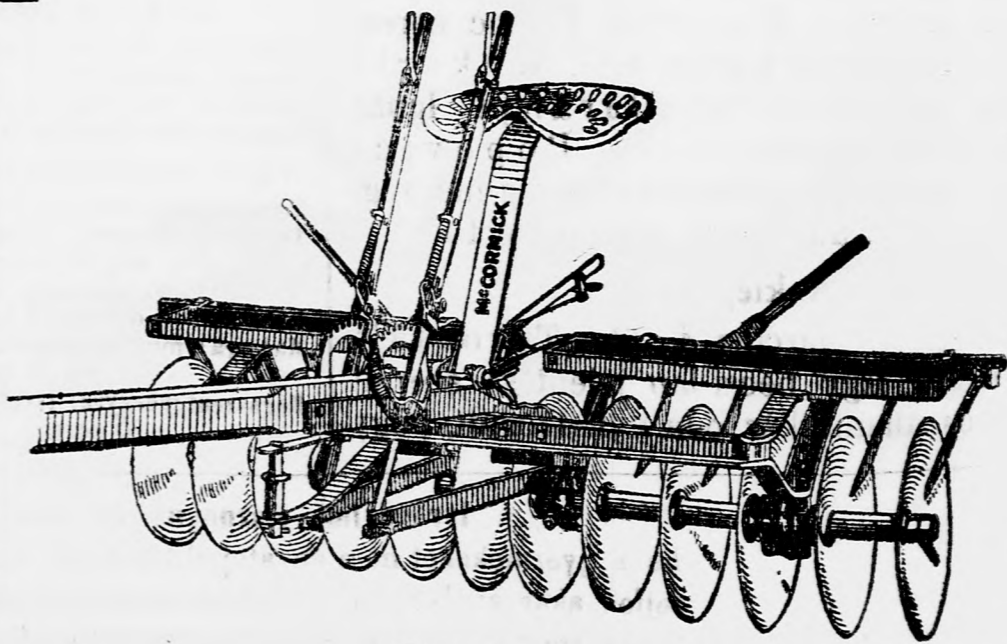
VEZÉRKÉPVISELŐI:

Nagybecskereki gépgyár vas- és fémöntőde Braun és Prandell.

92-12.7

Kévekötő aratógép.

Tárças borona.